

онун азаддыгы во талеји мәселәси дуруду. Шанг вәтәни во халгы јолунда һәр шәйдән кечмәјә һа-зыр олан бир фәдан иди. 20-чи илләрдә маариф мәдирәи акадәмисиндә чалышан көркәмли тәғйичин Муһстафа Гүләјев јазарды: «...Зәиф вүчүдлү сә-ры бәзиләи Шанг сәглан руһа, сарсылмаз бир арајәјә маликдәр».

1924-чү илдә Шанг тәләбәләриндән бириниң хәтрә әдәбуна јазышды: «Јүксәлмәк, һагиги бәхтијарлыға чатмак истајирәсәсә, өзүңү дејил, башгаларына јашатмаға чалыш! Зира ки, һагиги бәхтијарлар чәкәјәт үчүн јашајалардыр». Буна көрәдир ки, әдәбин «Вәтән» нәсиридә ел гәһрәма-ны Елман басылмагы һөрмәтдән дүшмәк киши

мәһаландыран устәдына—мәшһур пәһләван Ту-ғана етираз едәрәк дејир: «Јанлымысан, Туған, Вәтәниң Јетиндирдији гәһрәмана басылан бир пәһләван торнагы шифтихарла олуб ајаға галкы-лардыр... Бәли, шифтихарла. Сәни Јетиндирин апа торнаг ачмаг сәни, мәһли гүвәтәзилә јашаја билмә! Она даһа бәјүк гүвәләр ләһәлдиләр».

«Зәиф вүчүдлү» Шанг беләчә өзү киши, гәһ-романлары киши јашамашдыр, өмүр бәју халг, вәтән јолунда чалышмишдыр. Халгә төһнәликсә хидәјәт онун авчданмын әсл мукафаты олмуш-дур...

1965.

«Кәмирик» Абдулла Шангин нәшр олунма-мыш ше'рләриндәндир. Ини мухтәлиф авто-графы олан бу ше'рин јазылыш тарихини муәјјәнләшдирмәк чәтиндир. Әсрин онунчу илләрини ахырларында јазылдығыны кү-ман етмәк олар. Мүәллиф, «кәмирик» сө-зүнү сифәти кәмирилмиш, горхун бир вә-зижәтә салынымыш ејбәчәр инсан башы мә-насында ишләтмишдир.

АБДУЛЛА ШАНГ

КӘМИРИК

Һәкимди јерә, көјә гаранлыг,
Гурмушду боран, гасырга хәнлыг...
Инләрдә һәјәт илә тәбиәт,
Ојнарды өлүм, зүлүм, фәләкәт.
Јоллар гапалы, кәлән-кәдән јох,
Дәһшәтләрә гаршы әмр едән јох.
Чанларда сөнүк нәфәсди аңчаг,
Рухларда гуру гәфәсди аңчаг.
Зүлмәт дәниси чошуб-дәшаркән,
Кин илә фәләкәт ојнашыркән,
Һәр јердә, һәр күн кечид башында,
Учгун дәрәдә, дағлар гашында,
Јалныз ачы рузкар үғүлдар,
Гулдурлуғ едәр ачыгы гурдлар.
Сәрхош сүрүчү әлиндә кәмләр,
Ач атлара јағдырыр ситәмләр.
Гырмачлар о һәр ениш, јохушда,
Дәшлыг-дүзәндә, бәркәдә-бошда.

Чиләвләр.

Дур, еј сүрүчү! Јүкүн ағырдыр,
Һејванларынын бели јағырдыр.
Јоллар учурум, сојуг, боран, гар,
Чәкмәз јүкүнү бу јорғун атлар.
Сүрмә, дүшүн, еј гоча, тәләсмә,
Сәрсәр' кими тоз гопарма, әсмә!
Көһнә араба, тәкәр гызышмыш,
Гара гул кими ишләјир јаз, гыш...
Сүрмә, еј гоча, мәнзил үзәгдыр,
Һәр бир кечидин башы дузагдыр.
Аздын јолуну! Һәр тәрәф думан,
Мәһв олду, һејһат, миникләр, аман.
Сәнин симаңы гәлбин кәмирилмиш,
Нә көз көрүнүр, нә үз, бурун, диш.
Дур, еј кәмирик, чәкил бу јолдан—
Рәһбәрлик едәрми көзсүз инсан?!
Сапдын јолу, кетдијин чығырдыр,
Гырмачлама, атларын јағырдыр.
Гыш кәлди, савышды көрдүјүн јаз,
Бу јол тәләсик баша чыкылмаз.

2 Сојуг вә шиддәтли рузкар.

3 Тәлә.

Дағдыр, дәрәдир, ениш-јохушдур,
Сүрмә, әмәјин бу јолда бошдур.
Ал ганла биширми хам диләкләр?
Еш илә күләрми бош үрәкләр?
Сөз јох, бу диләк бәјүк диләкдир,
Аңчаг она башга баш көрәкдир.
Аздырды сәни инад, гүрүрун,
Чатмәз о јерә сәнин шурун.
Әфсанәјә дөндү о һагигат,
Өлдү о заман ки, анлы' хилгәт,
Јүксәк идеал оунла өлдү,
Көзләрдән үзәг хәјала дөндү...

Башымын үстә јенә сөјлә о чанан кәлсин,²
Ејләјиб зүлфүнү рүхсәрә пәршән кәлсин!
Олурам рујинә һәсрәт, де, мәни гомјаја

јар,

Едирәм, сөјлә бу чаны она гурбан, кәлсин!
Гарә салсын башына ашиги өлмүшләртәк,
Чешми-шәһләләри пүрәшкә кирјән

кәлсин!

Вурмасын зүлфунә шанә, үзүнә мәшшәтә,
Де, аман күндү, тез ол, сәви-хураман

кәлсин!

Әчәлим јетди дәхи ахыра ешгиндән оун,
Верәрәм сөјлә јолунда о күлүн чан,

кәлсин!

Еј әчәл, бир нечә сәәт дә мәнә мөһләт

вер,

Башымын үстүнә ол севкили чанан

кәлсин!

Шангин гәбрина бу мисраны инша еләјин:
Мүтрүбү чәнкү зану сағәру мәстан

кәлсин!

1 Зәкәли.

2 А. Шангин илк көчүлк илләриндән индијә киши нәшр олунмамыш гәзәлләриндир.

